

การศึกษาและวิเคราะห์เอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนสู่การสร้างสรรค ุรกิจศึกษา : โคมจีน (เต็งลิ้ง) งานตรุษจีนกรุงเก่าอยุธยาหามงคล

อรพิมพ์ สุขสุวรรณ* และวิศิษฎ์ เพียรการค้า**

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Email : oraphimss@yahoo.com

บทคัดย่อ

งานตรุษจีนกรุงเก่าอยุธยาหามงคล เป็นเทศกาลเก่าแก่ที่สืบทอดมายาวนานโดยคนไทยเชื้อสายจีนที่เป็นคนกลุ่มใหญ่ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยในปัจจุบันได้จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 12 ในวันที่ 17-22 กุมภาพันธ์ 2561 ภายในงานมีกิจกรรมที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นการแสดงศิลปะจีน ชุมชาลองศาลเจ้าจีน ขบวนแห่ศาลเจ้าต่างๆ การประกวดมิสไชนิส หนูน้อยไชน่าทาวน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกวดโคมจีน (เต็งลิ้ง) โดยการจัดงานครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสืบสานวัฒนธรรมและกระตุ้นเศรษฐกิจ และถูกจัดอยู่ในปฏิทินการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดใกล้เคียง

หนึ่งในกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีนที่น่าสนใจและนับว่าเป็นเอกลักษณ์สำคัญของวัฒนธรรมจีน คือ การประดับโคมไฟ คนจีนนิยมประดับโคมไฟในเทศกาลต่างๆ ทั้งเทศกาลมงคลและเทศกาลอวมงคล โคมจีนเป็นสัญลักษณ์ของการจัดงานพิธี โดยเฉพาะในเทศกาลตรุษจีน ซึ่งเป็นช่วงเวลาเฉลิมฉลองสำคัญที่จะสามารถพบเห็นการประดับโคมไฟเป็นจำนวนมาก รวมไปถึงวิถีชีวิตประเพณีปฏิบัติที่สืบทอดต่อกันมา นับแต่อดีตคนไทยเชื้อสายจีนเป็นรากฐานและกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ อันเป็นรากฐานสำคัญของสังคมไทย เรามีอาจจะแยกแยะหรือแบ่งแยกได้อย่างชัดเจนว่าใครเป็นคนไทย ใครเป็นคนจีน ความสัมพันธ์กันมายาวนานที่ผสมกลมกลืนกันระหว่างเชื้อชาติไทยและจีนก่อให้เกิดคำเรียก “คนไทยเชื้อสายจีน” ที่ยังคงมีวิถีชีวิตที่ยังสืบสานวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของประเทศจีน แต่มีการปรับเปลี่ยนไปตามสภาพสังคม และสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติของประเทศไทย ส่งผลให้วัฒนธรรมจีนมีความสำคัญและมีการสืบทอดปฏิบัติโดยลูกหลานควบคู่ไปกับวัฒนธรรมไทยเรื่อยมา ดังนั้น วัฒนธรรมไทยและจีนจึงมีการผสมผสานกันไป จนกลายเป็นลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากคนเชื้อสายจีนที่อยู่ในประเทศอื่นๆ

บทความวิชาการฉบับนี้ มุ่งศึกษาและวิเคราะห์เอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนโดยเน้นไปที่การผสมผสานวัฒนธรรมไทยจีน โดยศึกษาลักษณะของโคมไฟจีนดั้งเดิม และพัฒนาการรูปแบบที่เปลี่ยนไป วิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์จีนที่ยังปรากฏอยู่ ร่วมกับการศึกษาเอกลักษณ์ไทยของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การปรับเปลี่ยน ผสมผสานวัฒนธรรม ให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทย ผลการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในงานสร้างสรรค์รูปแบบต่างๆ ต่อไป

คำสำคัญ : เอกลักษณ์ คนไทยเชื้อสายจีน โคมจีน

**Study and Analysis on the Thai - Chinese Identity through Creativity.
A case study of Chinese lantern in Chinese New Year
"Ayutthaya Maha Mongkol".**

Oraphim Sukswan and Wisit Phienkanka

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

Email : oraphimss@yahoo.com

Abstract

Chinese New Year festival “Ayutthaya Maha Mongkol” is a Traditional festival in Phra nakhon Si Ayutthaya Province. This festival has been annually celebrated for the 12th times already this year during 17-22 February 2018. There are various activities in the festival such as Chinese art show, Chinese celebrating parade, Miss Chinese and Chinese Child contest. Especially, Chinese lantern contest. The aim of the festival is to inherit culture as well as stimulate on the economic flows and now it is held in the tourist calendar of the tourism organization already.

The most interesting cultural activity happening during this festival is the Chinese lantern decoration which represents as the identity of Chinese culture. Thai-Chinese people decorate lantern in many occasions on both happiness and sadness. Lantern is also the symbolic icon of the festival. Chinese New Year is a great moment when we find a large amount of Chinese lantern decoration applied. From the past, Thai-Chinese people was the base and key mechanism to drive economic flow in Thailand. We cannot separate Chinese people out of Thai since the relationship between the two nations has been flourishing for long. The cultural and demographical mixing creates the term “Thai-Chinese people” who is inherited traditional manners. They synchronize their cultures with Thai life and environment. Hence, Chinese culture gradually becomes parts of the Thai Culture, and this unique Thai – Chinese culture become the identity of Chinese people in Thailand.

The aim of this article is to study and analyze on the Thai-Chinese identity as the cultural blending. The study begins with physical form of traditional Chinese lantern, their development through the time and Chinese identity which still exists. Apart from that, this article will also study on Thai identity in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, the evolution on cultural harmonization between Thai and Chinese Cultures into Thai Cultural Context. The analysis result from this article could be useful to the further Art and Design Development.

Keyword: Identity, Thai-Chinese people, Chinese lantern

บทนำ

คนไทยเชื้อสายจีนอาศัยกระจุกกระจายอยู่ทั่วไปในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณตัวเมือง และชุมชนย่านการค้าเก่าแก่ ได้แก่ ชุมชนตลาดหัวรอ ชุมชนตลาดหอรัตนไชย ชุมชนตลาดเจ้าพรหม ซึ่งเป็นย่านการค้าสำคัญของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ศุภสุดา ปรีเปรมใจ, 2558) คนไทยเชื้อสายจีนยังคงสืบปฏิบัติประเพณีสำคัญของประเทศจีน โดยเฉพาะเทศกาลตรุษจีน ลูกหลานจะกลับบ้านมาร่วมประเพณีไหว้เจ้า และบรรพบุรุษ โดยนิยมประดับบ้านด้วยโคมไฟสีแดง ร่วมรับประทานอาหารที่ใช้ในการไหว้เจ้าและบรรพบุรุษอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา ผู้ใหญ่แจกของอั่งเปาสีแดงให้กับเด็ก จุดประทัดสีแดงเฉลิมฉลอง ชุมชนชาวจีนเหล่านี้เป็นย่านการค้าที่อยู่ริมแม่น้ำ ลำคลอง มีโบราณสถานเก่าแก่แทรกตัวอยู่ทั่วไปในชุมชน มีการจัดเทศกาลตรุษจีนขึ้นเป็นประจำทุกปี และนับเป็นช่วงเวลาสำคัญที่เราจะสามารถพบเห็นความงดงามของวิถีชีวิตประเพณีของคนไทยเชื้อสายจีน การประดับตกแต่งสถานที่ด้วยศิลปะความงามและแสงสว่างจากโคมไฟจีนที่นำประทับใจ มีความน่าสนใจในการศึกษาวิเคราะห์เพื่อค้นหาเอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีน เพื่อนำมาใช้เป็นแรงบันดาลใจสู่ผลงานสร้างสรรค์ได้หลากหลายรูปแบบ

การรับรู้ภาพเอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงเป็นการรับรู้จากสภาพแวดล้อม จากพฤติกรรม ประสบการณ์วิถีชีวิต โดยประยุกต์ใช้ ทฤษฎี ของ Kevin Lynch (1979) ที่เกี่ยวข้องกับจินตภาพของเมือง ซึ่งมีส่วนประกอบที่สำคัญในระบบนิทัศน์ ที่เรียกรวมว่า image ได้แก่ เอกลักษณ์ (identity) โครงสร้าง (structure) และความหมาย (meaning) เอกลักษณ์ที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์จากกรณีศึกษา โคมจีน (เต็งลั้ง) ภาพลักษณ์ของความสดใสของสีแดง ความเปล่งประกายของสีทองและความสนุกสนานรื่นเริงของเทศกาลตรุษจีน เทคนิคการรุกระดาศ ผสานร่วมกับภาพตัวแทนความงามสง่าของสถาปัตยกรรมไทย ได้แก่ รูปทรงเจดีย์ ความนุ่มนวล ความงามวิจิตรแบบไทยจากสิ่งข้าง (สินวล) และสีทอง ภาพตัวแทนของเครื่องมือเครื่องใช้จักสาน ได้แก่ กระจุงหาบ และเทคนิคงานจักสานไทย มาใช้สื่อสารเอกลักษณ์โดยนำเสนอเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ที่ผสมร่วมกันเป็นเอกลักษณ์ที่ประกอบด้วย ภาพตัวแทนรูปทรงของโคมจีน (เต็งลั้ง) กรณีศึกษาร่วมกับเอกลักษณ์คนไทยเชื้อสายจีน 3 ลักษณะ ได้แก่ รูปทรงของเจดีย์ รูปทรงของเส้นหวายร้อยกระจุงหาบ และรูปทรงของดอกบัวที่เป็นเอกลักษณ์ร่วมของไทยและจีนที่มักพบปรากฏในงานศิลปะและสถาปัตยกรรมของทั้งสองประเทศ เอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนที่ได้ทำการคัดเลือกมาแล้วมาศึกษาและถอดลักษณะของรูปแบบเอกลักษณ์เพื่อนำไปสู่การออกแบบ โดยใช้แนวทางของไพโรจน์ ธีระประภา (ไพโรจน์ ธีระประภา, 2560) ในการถอดรูปทรงกราฟฟิกด้วยวิธีไดคัท (Dicut) และวาด (draw) จากนั้นทำการลดทอน (simplify) เพื่อนำไปใช้ในการสร้างสรรค์รูปแบบต่างๆ สะท้อนเอกลักษณ์ได้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนสู่การสร้างสรรค์

กรณีศึกษา: โคมจีน (เต็งลั้ง) งานตรุษจีนกรุงเก่าอยุธยาหมางคล

ขั้นตอนการศึกษาและวิเคราะห์

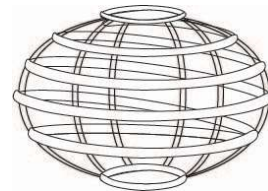
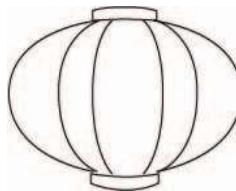
1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลภาคเอกสารที่เกี่ยวข้องรูปแบบและพัฒนาการของโคมจีน (เต็งลั้ง) ในเขตพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. สืบค้นข้อมูลภาคสนามจากการลงพื้นที่ชุมชนย่านการค้าของคนไทยเชื้อสายจีน และการจัดงานตรุษจีนกรุงเก่าอยุธยาหมางคลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. วิเคราะห์คัดเลือกเอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎี ของ Kevin Lynch
4. ถอดลักษณะของรูปแบบเอกลักษณ์เพื่อนำไปสู่การออกแบบ โดยใช้แนวทางของไพโรจน์ ธีระประภา
5. สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในการสร้างสรรค์รูปแบบต่างๆ ต่อไป

ผลการศึกษาและวิเคราะห์

ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโคมจีน (เต็งลั้ง) “โคมไฟ” หรือ “เต็งหลง” ทำขึ้นมาจากโครงไม้ไผ่ ปะติครอบโครงด้วยกระดาษ ด้านในมีเทียนไขวางไว้ ส่วนด้านบนจะเป็นช่องระบายอากาศและความร้อน และยังใช้เป็นที่สำหรับแขวนประดับหรือยึดจับเป็นไม้ถือโคม “หงเต็งหลง” หมายถึง โคมไฟสีแดง เป็นสัญลักษณ์แห่งสิริมงคลที่ชาวจีนนิยมแขวนประดับไว้ในช่วงที่มีพิธีการสำคัญ ๆ หรืองานเลี้ยงฉลองสำคัญ ๆ สำหรับ ชาวจีนแล้ว โคมไฟเป็นวัฒนธรรมมงคลที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมความมีสิริมงคล เพราะโคมไฟนั้นเป็นวัตถุให้แสงสว่างแก่มนุษย์ การประดับโคมไฟก็คือการให้แสงสว่างแก่สถานที่นั้น ๆ และโคมไฟที่ระบายหรือตกแต่งด้วยสีแดง ก็เป็นความหมายถึงสี

สัญลักษณ์มงคลด้วยเช่นกัน ในเทศกาลหยวนเซียว หรือที่รู้จักกันว่า เทศกาลโคมไฟ ตรง กับวันที่ 15 ค่ำ เดือนอ้าย(เดือนหนึ่ง)ตามปฏิทินจันทรคติจีน หรือก็คือหลังตรุษจีน 15 วัน ในคืนนี้ พระจันทร์สุกสว่างเต็มดวง ชาวจีนจะนิยมออกไปท่องเที่ยวชมทิวทัศน์ เพราะถือว่าวันนี้เป็นวันสุดท้ายของปีใหม่ เป็นการสิ้นสุดเทศกาลตรุษจีนในคืนวันนี้ ในสมัยโบราณ บ้านเรือนต่าง ๆ จะนิยมแขวนประดับโคมไฟหลายรูปแบบหลากสีสัน ทำให้ตลอดทั่วทั้งตัวเมืองสว่างไสวด้วยแสงแห่งโคมไฟในยามราตรีที่ล้วนแต่มาจากแสงจากโคมไฟคืนวันหยวนเซียว (ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล, 2553) โคมจีนจึงเปรียบได้ดั่งสัญลักษณ์ที่แสดงอาณาเขต บริเวณ หรือย่านที่มีคนจีน หรือคนไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่ รูปแบบของโคมจีนในอดีตมีลักษณะเป็นรูปทรงกลมรี ทำจากไม้ไผ่สานกรวดด้วยกระดาษ ตกแต่งด้วยตัวอักษร และสี ต่อมาโคมจีนถูกพัฒนาปรับเปลี่ยนให้เข้ากับวิถีชีวิตของคนเมืองมากขึ้น ไม่ใ้แก่กลายเป็นของหายาก และต้องใช้เวลาในการจักสาน โคมจีนสมัยใหม่จึงถูกทำขึ้นจากโครงสร้างพลาสติก และลวด ทุ่มด้วยผ้า หรือกระดาษพับที่ พัฒนาเป็นรูปทรงที่สามารถยึดหดได้สามารถใช้และจัดเก็บได้สะดวกมากขึ้น มีความทนทานและมีสีสันจัดจ้านสะดุดตา รูปทรงโคมจีนที่เป็นที่นิยมและถูกพบเห็นในเทศกาลต่างๆบ่อยครั้งยังคงเป็นรูปทรงกลม แต่เป็นลักษณะกลมแป้น ตกแต่งด้วยรูปภาพ อักษรจีน ลวดลายต่างๆ รวมไปถึงพู่ห้อยระย้า โดยเฉพาะโคมสีแดงที่เป็นสัญลักษณ์ของเทศกาลตรุษจีน โคมไฟจีนจึงนับเป็นเอกลักษณ์สำคัญอย่างหนึ่งของคนไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการศึกษารูปแบบและพัฒนาการของโคมจีน (เต็งลิ้ง) รูปทรงของโคมจีนแบบดั้งเดิม มีลักษณะเป็นทรงกลมรี และกลมแป้น โดยตัวรูปทรงเกิดจากการประสานเส้นของไม้ไผ่ กรูผิวด้วยกระดาษแล้วทาน้ำมันเคลือบ มีลักษณะโปร่งเบา เมื่อจุดเทียนไว้ภายในจึงให้แสงสว่างนวลตา ในปัจจุบันรูปแบบของโคมจีนมีการประยุกต์ให้สามารถผลิตได้ในระบบอุตสาหกรรม มีความทนทาน สามารถพับเก็บได้ และมีราคาถูกลง โครงสร้างจึงเปลี่ยนเป็นลวดหรือ พลาสติก กรูผิวด้วยผ้า หรือกระดาษ ภายในใช้หลอดไฟฟ้าเป็นแหล่งกำเนิดแสง และรูปทรงมีทั้งชนิดที่คงตัวและยืดหยุ่นสามารถพับเก็บได้ การถอดรูปแบบไปใช้ เป็นการนำรูปทรงกลมรีและโครงสร้างมาใช้ร่วมกับเส้นขดกันหอย

ภาพที่ 1 แสดงโคมจีนเต็งลิ้งดั้งเดิม โคมจีนสมัยใหม่ และภาพการถอดลายเส้นโคมจีน

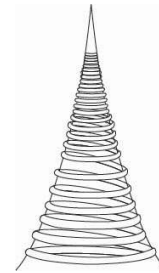
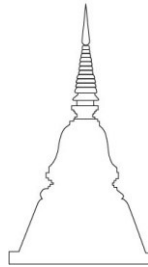
ภาพถ่าย ที่มา: <https://www.google.co.th/search?q=%E0%B9%8E0%B887%E0%B8%8pErgM>:

และ <http://thai.cri.cn/381/2010/01/29/225s169298.htm>

ผลการสำรวจพื้นที่ชุมชนย่านการค้าของคนไทยเชื้อสายจีน และการจัดงานตรุษจีนกรุงเก่าอยุธยาทางมรดกของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากการศึกษาพื้นที่ชุมชนชาวจีน และวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีปฏิบัติในเทศกาลตรุษจีนในงานตรุษจีนกรุงเก่าอยุธยามหามงคล ได้นำเอกลักษณ์สำคัญที่สามารถนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ คือ โคมไฟจีนสีแดง (เต็งลิ้ง) และสีทองของสิ่งประดับประดา แสงไฟที่อยู่ท่ามกลางชุมชนและสภาพแวดล้อมเมืองเก่า โบราณสถานที่แทรกตัวอยู่ตามชุมชน รายล้อมด้วยแม่น้ำทั้งบริเวณชุมชนหัวรอและตลาดเจ้าพรหม การประกอบอาชีพของคนไทยเชื้อสายจีนในอดีตและปัจจุบันที่ยังเหลืออยู่แทนค่าด้วยเครื่องมือเครื่องใช้จากการจักสาน ภาพรวมของบรรยากาศเหล่านี้จึงสะท้อนภาพเอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิเคราะห์คัดเลือกเอกลักษณ์และการถอดลักษณะของรูปแบบเอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนจากการประยุกต์ใช้ ทฤษฎีของ Kevin Lynch และการถอดลักษณะของรูปแบบเอกลักษณ์เพื่อนำไปสู่การออกแบบ โดยใช้แนวทางของไฟโรจน์ ริยะประภา ประกอบด้วยข้อมูลเอกลักษณ์ 3 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. รูปทรงของเจดีย์

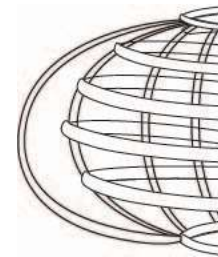
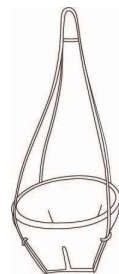

ภาพที่ 2 แสดงเจดีย์วัดสามปลื้ม และการถอดลายเส้นเจดีย์สู่การนำไปใช้สร้างสรรค์

ภาพถ่าย ที่มา: <https://www.matichon.co.th/news/537446>

รูปทรงของเจดีย์มีลักษณะโดยรวมเป็นกรวยแหลมสูง มีองค์ประกอบคือ ฐาน ชั้น เเชิง ยอด การถอดรูปแบบไปใช้โดยการเลือกส่วนยอดมาทำการลดทอน และใช้เส้นขดกันหอยเวียนเป็นชั้นมาก่อเป็นรูปทรงของยอดเจดีย์

2. รูปทรงของเส้นหวายร้อยกระบุงหาบ

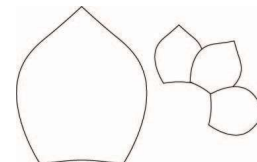
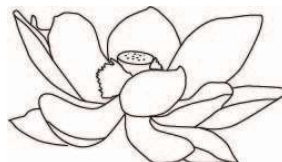

ภาพที่ 3 แสดงเส้นหวายร้อยกระบุงหาบ ลายเส้นเส้นหวาย และแนวทางการใช้รูปทรงจากเส้นหวาย

ภาพถ่าย ที่มา: <http://chompupink.blogspot.com/2015/11/blog-post.html>

รูปทรงของเครื่องมือเครื่องใช้จากเครื่องจักสานที่คัดเลือกมา คือ กระบุงหาบ ซึ่งเป็นตัวแทนของความเป็นชุมชนย่านการค้า โดยเลือกเฉพาะส่วนเส้นหวายร้อยกระบุงที่มีลักษณะเป็นเส้นโค้งล้อมด้านข้างของกระบุง ซึ่งเป็นส่วนที่ใช้ในการสร้างเส้นที่ให้กับงานสร้างสรรค์ในส่วนพื้นที่ว่างรอบวัตถุ และสามารถประยุกต์ไปตามรูปแบบของผลงานได้อย่างอิสระ

3. รูปทรงของดอกบัว

ภาพที่ 4 แสดงดอกบัวในชนบทไทย ดอกบัวในจิตรกรรมจีน และการถอดลายเส้นสู่การนำไปใช้สร้างสรรค์

ภาพถ่าย ที่มา: <https://www.doctor.or.th/article/detail/5714>

และ <https://www.aliexpress.com/store/product/Scenery-painting-pastoral-traditional-Chinese>

รูปทรงของดอกบัว ซึ่งเป็นภาพตัวแทนของภูมิทัศน์วัฒนธรรมในพื้นที่ อันได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง ที่สามารถพบเห็นดอกบัวได้โดยทั่วไป โดยทำการถอดรูปทรงเป็นภาพลายเส้น แล้วเลือกใช้รูปทรงของกลีบบัวซึ่งมีปรากฏอยู่ทั่วไปทั้งในงานสถาปัตยกรรมไทยและจีน

อันมีที่มาจากความเชื่อทางด้านพุทธศาสนาร่วมกัน โดยถอดเป็นรูปทรงกลีบบัวที่เรียบง่ายสามารถนำไปใช้ในการสร้างสรรค์ได้ทั้งในส่วนโครงสร้างและส่วนรายละเอียด

ผลการศึกษาและวิเคราะห์เอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีน จากสภาพแวดล้อม วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ทั้ง 3 ลักษณะนี้ โดยกรณีศึกษาจากโคมจีน (เต็งลั้ง) งานตรุษจีนกรุงเก่าอยุธยาหามงคล สามารถนำไปใช้สร้างแนวคิดและใช้เป็นองค์ประกอบสำหรับการออกแบบสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ ที่สะท้อนเอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาเอกลักษณ์ในกรณีศึกษาอื่นๆ ได้ใกล้เคียงได้

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาและวิเคราะห์เอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีน กรณีศึกษาโคมจีน(เต็งลั้ง)งานตรุษจีนกรุงเก่าอยุธยาหามงคล โดยประยุกต์ใช้แนวทางของ Kevin Lynch ในการศึกษาเอกลักษณ์ โดยศึกษาจากสภาพแวดล้อมที่อยู่ พฤติกรรม วิถีชีวิต ของคนไทยเชื้อสายจีน โดยวิเคราะห์คัดเลือกความสำคัญและการสร้างภาพตัวตน และใช้เทคนิคการถอดรูปแบบกราฟฟิกของไพโรจน์ ธีระประภา ด้วยเทคนิคไดคัท(dicut) และวาด (draw) จากนั้นทำการลดทอน (simplify) ซึ่งสามารถสรุปรูปแบบเอกลักษณ์ได้เป็น 3 ลักษณะ ประกอบด้วยรูปทรงเจดีย์ รูปทรงเครื่องจักสาน และรูปทรงดอกบัว โดยใช้โทนสีแดง สีขาว สีทอง ร่วมกับเทคนิคการกรูกระดาก เทคนิคการจักสานที่สะท้อนเอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีน และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างมีเอกลักษณ์

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาและวิเคราะห์เอกลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนสู่การสร้างสรรค์ กรณีศึกษา : โคมจีน (เต็งลั้ง) งานตรุษจีนกรุงเก่าอยุธยาหามงคล สามารถนำไปใช้ในการสร้างแนวคิดและสร้างองค์ประกอบสำหรับการออกแบบสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ เช่น ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์ตกแต่งเกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีน ซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มประชากรสำคัญของประเทศไทย และสามารถประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและวิเคราะห์กับกรณีศึกษาใกล้เคียงได้

เอกสารอ้างอิง

- ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล.(2553). 108 ลिंगมิ่งมงคลจีน. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น
- ไพโรจน์ ธีระประภา.(2560). แนวทางการถอดรูปแบบกราฟฟิก. สืบค้นเมื่อ: 20/12/2560 สืบค้นจาก:
https://www.facebook.com/r0jsiamruay?ref=br_rs
- ศุภสุตา ปรีเปรมใจ.(2558). การขยายตัวทางการค้าจากตลาดบกหัวรอไปสู่ตลาดหอรตันไชยภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา ระหว่าง พ.ศ. 2486 - 2520. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, 8(2), 1953-1963.
- Lynch, Kevin. (1979) *The Image of The city*. Cambridge: MIT Press